

Oppimisen iloa Ahvenanmaalla

Stall Aftonsolissa Ahvenanmaalla ei opita vain ratsastajiksi, vaan hevosihmisiksi. Ratsastuskoulu panostaa tavoitteelliseen opetukseen, jossa käytäntö yhdistyy hevostaitoihin ja kattavaan teoriapohjaan.

  Sonja Holma

Merituuli tuivertaa ja aurinko laskee aaltojen yllä länteen Ahvenanmeren rannalla pienessä kalastajakylässä. Stall Aftonsol, ”Ilta-aurin gon talli” sijaitsee vanhalla kalastajatilalla vain lyhyen kävelymatkan päässä merestä. Hevoset käyskentelevät tyytyväisinä tarhoissaan, kukko kiekuu pihamaalla. Idyllisessä pihapiirissä kaikki on sievää ja siistiä.

Ratsastuskoulu Stall Aftonsol on SRL:n läntisin jäsentalli. Se sijaitsee Hammarlandissa noin 18 kilometriä länteen Maarianhaminasta. Talli aloitti toimintansa jo vuonna 1992. Pienen ratsastuskoulun johtavana ajatuksena on laadukkuus sekä opetuksessa että hevosissa.

– Stall Aftonsol on ratsastus- ja hevostaitokoulu, jossa opitaan ratsastuksen ohella huolehtimaan hevosista. Fokus ei voi olla vain ratsastuksessa, paikan vetäjä, ratsastuksenopettaja **Rolle Holmström** painottaa.

Petra Ådjers ja
Fancy merimäi-
semässä.

Ratsastuksen-
opettajaksi opiske-
leva Petra Ådjers,
ratsastuksenopettaja.
Stall Aftonsolin vetäjä
Rolle Holmström ja
Ludde.

Puomeilla Laila
Andersson ja
Cancara, esteellä
Lotta Gustafsson
ja Stickan.

– Hevosen, varusteiden ja tallin hoitamisen oppiminen on tärkeä osa kaikkea koulutusta hevosten parissa. Jos pystymme pitämään hyvää huolta kumppanistamme, hevosesta, pääsemme paljon pidemmälle. On tärkeää ymmärtää myös teorian ja käytännön ratsastuksen välinen yhteys.

Tavoitteellinen opetussysteemi perustuu merkijärjestelmään

Tallin opetusjärjestelmä on systemaattinen ja selkeän tavoitteellinen. Ratsastustunnit kestävät 90 minuuttia, mistä noin puoli tuntia käytetään teoriaan ja tunti ratsastukseen. Opetussuunnitelman runkona on Ruotsin merkkisysteemi, jossa eri oppimistaset etenevät tasolta 1 kohti tasoa 5 ja edelleen pronsi-, hopea- ja kultamerkkejä. Edistymistä seurataan ratsastussuoritusten ohessa teoriakokeilla.

– Saamme positiivista palautetta, että meillä oikeasti opitaan. Oppilaat pitävät siitä, että opetus on strukturoitua. Vain harvat lopettavat. Yleensä syynä on aikapula tai teini-ikä, kun oppilaamme lähtevät opiskelemaan muualle, Rolle kertoo.

Suomessa SRL tarjoaa myös mahdollisuuden suorittaa ratsastusmerkkejä eri tasoilla sekä opintokokonaisuuksia hevostaidoissa. Ruotsinkielisessä ratsastuskoulussa on helpompi seurata Ruotsin systeemiä etenkin, kun tarjolla on myös paljon teoriatietoa ruotsiksi mm. kirjallisuuden ja videoiden muodossa.

Teoriaa opiskellaan käytännössä tallissa tai pöydän ääressä satulahuoneessa, joka palvelee myös opetustilana.

Ratsastusyhdistyksen koulusta oman paikan vetäjäksi

Rolle Holmström on opiskellut ruotsalaisen 3-tason ratsastuksenopettajaksi Strömsholmassa, Ruotsissa. Hän on työskennellyt ratsastuksenopettajana 40 vuotta, ja pitää yllä osaamistaan mm. vuosittaisilla koulutuksilla Ruotsissa. Rollella on myös este- ja koulutuomarin oikeudet ja sekä lukio-opettajan pätevyys yrittäjyydestä, hevososaamisesta sekä ratsastuksesta ja ajosta.

– Perheellämme ei ollut mitään hevostaustaa. Kiinnostuin hevosista, kun menin isoisäni kanssa raveihin. Aloitin ratsastuksen Ridklubb Sleipnerillä Maarianhaminassa 13-vuotiaana. Innostuin lajista heti, ja aloin ratsastaa aika paljon. Ostin 16-vuotiaana oman hevosen, tunsin että ratsastus on minun juttuni, Rolle kertoo.

– Työskentelin yläasteen aikana tallilla ja ajattelin kouluttautua hevososalalle, mutta isäni halusi, että hankin ”kunnon ammatin”. Opiskelin ravintolakoulussa kokiksi, mikä oli lopulta ihan hyvä ratkaisu. Tein sitä työtä muutaman vuoden, mutta hevoset veivät lopulta voiton.

Rolle opiskeli ensin hevosenhoitajaksi Strömsholmassa, työskenteli Ridklubb Sleipner ry:n ratsastuskoululla ja jatkoi opintoja edelleen ratsastuksenopettajaksi.

– Ei ole aina helppoa työskennellä yhdistykselle, kun johto aina välillä vaihtuu. Samalla mielipiteet saattavat muuttua esimerkiksi sen suhteen, millaisia hevosia ratsastuskouluun halutaan.

– Halusimme tehdä omaa juttua ja perustimme ratsastuskoulun vaimoni vanhempien tilalla. Halusimme keskittyä opettamaan hyvää ratsastusta. Satsaamme pienimuotoiseen, laadukkaaseen toimintaan hyvin koulutetuilla hevosilla ja tarjoamme toimintaa myös erityisryhmille.

Pariskunnan tiet erosivat, minkä jälkeen Rolle työskenteli kuusi vuotta Ruotsissa. Hän ja ratsastuksenopettaja **Mia Lindroth** ovat pitäneet ratsastuskoulua jo vuosia jälleen yhdessä – ystävinä ja yhteisten lasten vanhempina.

Kolmas opettaja on **Petra Ådjers**, joka jatkaa parhailaan opintojaan Brusabyssa, Kemiössä hevosenhoitajasta ratsastuksenopettajaksi oppisopimuksella. Petra on tallin oma kasvatti. Hän aloitti ratsastuksen Stall Aftonsolissa viisivuotiaana. Hänellä on oma pikku talli, Stall Bifrost, Mellantorpissa.

– Meillä on tosi hyvä tiimi. On tärkeää, että kaikilla on yhteinen perusnäkemys siitä, mitä on hyvä ratsastus. Kunnollisen perustan opettaminen ratsastajille on tärkeää ja vaatii paljon ammattitaitoa, Rolle korostaa.

– Vasta sen jälkeen, kun ratsastajan istunta, tasapaino ja hevosen kanssa kommunikointi toimii kai-

kissa askellajissa, alkaa todellinen vaikuttaminen. Siitä eteenpäin jatkamme opetusta klassisen koulutusskaalan mukaisesti.

Hevosten mentaaliseen hyvinvointiin satsataan

Tallilla on opetukseen hyvät puitteet. Kahden tallirakennuksen lähellä on iso ulkokenttä ja kaksi maneesia, joista vanhempi toimii nykyään pihattona. Ympärillä on myös hyvät maastot. Tallilla asuu pääasiassa ratsastuskoulun hevosia, mutta myös joitakin yksityisiä.

– Kaikki hevoset ovat pihatoissa vapaalla heinällä, mutta jokaiselle löytyy myös karsinapaikka tarvittaessa talvella. Hevoset viihtyvät pihatossa, ne ovat iloisia ja pirteitä, Rolle kertoo.

– Luonnossa hevoset vaeltavat päivittäin pitkiä matkoja. Liike on hyvästä, ja hevosemme pysyneet terveimpinä pihatossa. Aiemmin ponit saattoivat olla talvipakkasella kuin pingispalloja, nyt ne ovat paljon rauhallisempia.

Ratsastuskoulussa käy lapsia, nuoria ja aikuisia, noin sata asiakasta viikossa. Joukossa on myös viisi poikaa. Tuntitoiminnan ohella tallilla järjestetään

Laura Ölander ja Mirelle. Teoriaa opiskelemassa Astrid Brunström, Alice Rosing, Nea Boman, Clara Henriksson ja Agnes Lillie

Daniela Jansson ja Latte, rannassa Astrid Brunström ja Maintop.

SRL:n ratsastusmerkit

Ratsastusmerkkejä on 11: perusmerkki, ratsastajamerkki erityisryhmille, C-merkki, aikuirsatsastusmerkki, B-merkki, A-merkki ja taitomerkki. Lisäksi kilpailutulosten perusteella voi hakea pronssi-, hopea- ja kultamerkkejä. Erittäin ansioituneille kilparatsastajille SRL:n hallitus voi myöntää mestariratsastajamerkin.

Samalla käydään läpi seuraavan kauden opetusohjelmaa. Suoritusaso on kouluratsastuksessa Helppo C ja esteillä 4–6 esteen rata.

– Ensi vuonna lähdetään opiskelemaan kohti nelosmerkkiä. Se suoritetaan ehkä kahdessa vuodessa ja tavoitteena on edetä kohti kilpailamista. Hyppäamisessä käymme läpi muun muassa jumpaamista ja usean esteen jumppasarjoja. Kouluratsastuksessa yhtenä aiheena on tempo ja tahti sekä askeleen pituus, jota voidaan vaihdella säilyttäen hyvä, hevoselle sopiva tahti, Rolle kertoo.

– Perehdymme myös, miten hevosen luusto ja lihakset rakentuvat sekä hevosen muotoon ja tasapainoon. Syvennymme ratsastuksen eri lajeihin ja kilpailutoimintaan. Luvassa on hevosten maasta käsittelyä ja opimme seuraamaan hevosia eläiminä. Aiheina ovat myös ensiapu, jokamiehen oikeudet sekä ratsastajan kunto, liikkuvuus ja ravitsemus.

Seuraavaksi on aika siirtyä satulaan. Päivän ensimmäinen ryhmä suuntaa maastoon, kesäisen tuulen tuivertaessa hiuksia. Toisella tunnilla taituroidaan puomeja ja esteitä silmät ilosta loistaen. Viimeisellä ryhmä ratsastaa kauniisti ja tahdikkaasti koulukiemuroita Rollen tarkan ja kannustavan katseen alla. Hienolle näyttää!

harjoituskilpailuja este- ja kouluratsastuksessa, viikonloppukursseja ja kesällä kolme leiriä. Heinäkuun opetushevoset ovat laiturilla.

– Kun hevosia pidetään hyvin, käsitellään ja ratsastetaan johdonmukaisesti, niistä tulee harmonisia, mentaalisesti hyviä opetushevosia. Minusta on ikävää kuulla, kun hevosta ei haluta myydä ratsastuskouluun. Moni hevonen elää todella hyvää elämää hyvin hoidetussa ratsastuskoulussa, jossa hevosia hoidetaan ammattimaisesti ja ihmisillä on paljon kokemusta erilaisista hevosista yksilöinä.

Kunnioituksen pitää olla hevosen kanssa molemminpuolista

Rolle arvostaa syvästi opetushevosiaan.

– Meillä hevosten hyvinvointi tulee aina ensimmäisenä. Kunnioituksen pitää kuitenkin olla molemminpuolista, myös hevosten pitää kunnioittaa ja kuunnella ihmistä. Hevosten pitää saada olla myös hevosia, ne ovat eri lajia kuin ihmiset.

– Hevoset ovat minulle arvokkaita työtovereita. Ne kuuntelevat ratsastuksenopettajaa, joka ohjaa aluksi sekä ratsastajaa että hevosta. Mutta jossain vaihees-

ajan, ja myös oppilaille on hyvä oppia tuntemaan joku tietty hevonen paremmin.

Vanhat opetushevoset tekevät kevennettyä työtä, niitä ei myydä juuri ikinä.

– Kokeneet opetushevoset ovat kullannarvoisia, ne osaavat asiansa. Vanhemmat hevoset voivat mennä esimerkiksi kevyemmillä lasten tunneilla. Ja vanha estehevonen on riemuissaan, kun se pääsee hyppäämään vaikka vain pikkuisia esteitä.

Opetushevosilla käytetään tarvittaessa jonkin verran apuohjia, kuten thiedemannia.

– Ratsastuksenopettajan pitää ymmärtää, kuinka voi opettaa oppilasta ja samalla suojella hevosia ja auttaa niitä löytämään tasapaino. Minulle on tärkeää vaalia hevosiamme. Toteutamme työn yksilöllisesti hevosten ja oppilaiden mukaan.

Kehittyvät oppilaat innostavat opettajaa

Rolle viihtyy tavoitteellisten oppilaiden parissa.

– Rakastan nähdä kehittymistä. Minulle sopii, että joku haluaa ratsastaa vain ilokseen, mutta mieluummin haluaisin nähdä, että kehitystä ja asioita tapahtuu. Ratsastuksessa on uskomattoman paljon kyse tunteesta. Se tekee opettamisesta haastavaa. Kuten **Kyra Kyrklund** sanoo, on vaikea kuvailla miltä mansikka maistuu, jos sitä ei ole koskaan maistanut.

– Usein ratsastuksessa edetään kuin rappusia. Esi-merkiksi kun ratsastaja löytää oman tasapainonsa ja tajuaa yhtäkkiä, miltä tuntuu kun hevosellakin on parempi tasapaino. Kaikkien palapelin palojen pitää löytyä paikalleen.

Tuntilaiset saapuvat paikalle. Nuorten ryhmän kesän viimeisen tunnin teoriaosuudella satulahuoneessa syödään tilaisuuden kunniaksi jäätelöpuikot ja keskustellaan siitä, mitä on opittu.

– Missä olet kehittynyt? Rolle kyselee.

Esiin nousee erityisesti kehon hallinta, tasapaino ja hyppäminen. Mieleen on jäänyt myös kouluratsastus ilman satulaa.

– Yhtäkkiä istuit paljon paremmin, kun olit ratsastanut ilman satulaa. Olet kehittynyt kyllä todella paljon, Rolle kehuu.

Yhtäkkiä istuit paljon paremmin, kun olit ratsastanut ilman satulaa.

sa pitää uskaltaa päästää oppilaat harjoittelemaan itsenäisesti, kuten pienelle loppulenkille maastoon, jolle menen vastaan. Kokeneemmat ratsastajat saavat verryttellä meillä itsenäisesti.

Ratsastuskoulun tunnit jaetaan vuosittain kolmeen jaksoon.

– Hevosemme työskentelevät korkeintaan kaksi tuntia päivässä. Liikunnan määrän sijaan vaikeinta ja psyykkisesti raskainta hevosille on ratsastajien jatkuvasti vaihtuminen. Jaamme siksi vuoden kolmeen periodiin, joissa ratsastajat saavat mennä 6–8 kertaa samalla hevosella. Näin ratsastajat eivät vaihdu koko

Stall Aftonsolin tasoryhmät

Ruotsin ratsastajainliiton ratsastusmerkkien mukaan etenevän koulutussuunnitelman tarkoituksena on edistää oppilaiden osaamista ratsastuksen ohella myös teorian sekä hevostiedon ja -taidon kautta.

Vasta-alkaja, tavoite merkki 1

- 30–45 minuuttia käytännön teoriaa tallissa ja 45–60 minuuttia ratsastusta

Tavallinen ratsastusryhmä, tavoite merkit 2 ja 3

- 30 minuuttia teoriaa tallissa ja luokassa, 60 minuuttia ratsastusta
- Ryhmäjako iän, taitotason ja kokemuksen mukaan

Kilpailuryhmä nuorille, tavoite merkit 3 ja 4

- 30 minuuttia teoriaa, 60 minuuttia ratsastusta
- Tavoitteellista harjoittelua kohti kilpailusuoritusta koulu- ja esteradalla.

Erikoisryhmä, tavoitteena merkit 4, 5 ja pronssimerkki

- 90 minuuttia ratsastusta
- Kokeneelle ratsastajalle, joka haluaa harjoitella intensiivisesti koulua, esteitä tai molempia. Itsenäinen verryttely.